

Дорожня карта розвитку корпоративного управління у банках

Проект А.10 Корпоративне управління у фінансовому секторі

08 липня 2019 року

Банківська сфера

Прийняття Закону України «Про банки і банківську діяльність»

7 грудня 2000 року № 2121-III

Закон регулює відносини, що виникають під час заснування, реєстрації, діяльності, реорганізації та ліквідації банків.

Основні питання з корпоративного управління:

- Ст.7 вимоги до КУ державних банків
- Ст.16 Статут банку, ст.30 Структура капіталу банку, ст.34 Істотна участь у банку
- Глава 7 Управління банком
- Стаття 52. Угоди з пов'язаними з банком особами

2000

2002

Загальна акціонерна

Підписання Указу Президента України «Про заходи щодо розвитку корпоративного управління в акціонерних товариствах»
N 280/2002 від 21 березня 2002 року

Банківська сфера

Загальна акціонерна

2006

Прийняття Закону України
«Про цінні папери та фондовий ринок»
23 лютого 2006 року N 3480-IV
Визначено у Розділі V
Порядок Розкриття інформації на фондовому ринку

Схвалення Методичних
рекомендацій* щодо вдосконалення
корпоративного управління в банках
України

Постанова Правління НБУ №98 від 28.03.2007

Мета: визначенні підходів до побудови ефективної системи корпоративного управління, розробленні внутрішніх процедур з урахуванням масштабів специфіки діяльності кожного конкретного банку
Рекомендації призначені для застосування банками всіх форм власності, незалежно від того, чи є вони членом групи компаній. Вони також застосовуються банками з державною формою власності

2007

Банківська сфера

Загальна акціонерна

2011

Зміни до Закону України "Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні"

До завдань НКЦПФР додані повноваження:
встановлення вимог та розробки і затвердження стандартів корпоративного управління в професійних учасниках фондового ринку, здійснення контролю за їх дотриманням

Прийняття Закону України «Про внесення змін до Закону України "Про акціонерні товариства" щодо вдосконалення механізму діяльності акціонерних товариств»
N 2994-VI від 3 лютого 2011 року

Прийняття Положення про порядок реєстрації та ліцензування банків, відкриття відокремлених підрозділів
Постанова Правління № 306 від 08.09.2011
Визначення вимог та порядку реєстрації та ліцензування банків, зокрема розгляд питань з корпоративного управління : статут, положення про органи управління, вимоги до керівників банку тощо

Банківська сфера

Загальна акціонерна

2012

Зміни до Закону України "Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні"

До завдань НКЦПФР додані повноваження: пруденційних нормативів щодо професійних учасників фондового ринку (у т.ч. банків)

Зміни до Методичних рекомендацій* щодо вдосконалення корпоративного управління в банках України

Постанова Правління НБУ №255 від 21.06.2012

- Загальні підходи до організації системи управління ризиками в банківській групі
- Система корпоративного управління в банківських групах

Концепція запровадження пруденційного нагляду за діяльністю професійних учасників фондового ринку

від 12 квітня 2012 року N 553

Передбачає розробку принципів корпоративного управління професійних учасників фондового ринку

Банківська сфера

Загальна акціонерна

2014

Прийняття Закону України «Про внесення змін до Закону України "Про банки і банківську діяльність" щодо визначення особливостей корпоративного управління в банках»

№ 1587-VII від 4 липня 2014 року

Викладені у новій редакції:

Стаття 37. Органи управління та контролю банку;

Стаття 38. Загальні збори учасників банку;

Стаття 39. Рада банку;

Стаття 40. Правління банку;

Стаття 42. Вимоги до керівників банку;

Стаття 44. Управління ризиками;

Стаття 45. Внутрішній аудит банку

Нова редакція Принципів корпоративного управління
№ 955 від 22 липня 2014 року

Банківська сфера

Загальна акціонерна

2015

Прийняття Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності пов'язаних із банком осіб»

від 02.03.2015 р. № 218-VIII

Прийняття Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту прав інвесторів»

№ 289-VIII 7 квітня 2015 року

- Вперше введено поняття «незалежного директора»
- Визначено критерії незалежності
- Визначено порядок здійснення правочинів, щодо вчинення якого є заінтересованість та значних правочинів
- Змінено порядок обрання членів наглядової ради
- Заборонено юридичним особам членство у наглядовій раді
- Змінено порядок проведення загальних зборів та сплати дивідендів
- Запроваджено можливість похідного позову про відшкодування збитків, завданих такою посадовою особою господарському товариству її діями чи бездіяльністю

Банківська сфера

Загальна акціонерна

2016

Прийняття Концепції проекту «Новий ризик-орієнтований банківський нагляд»

Безвиїзна оцінка ризиків банку:

- Заплановано впровадження оцінки корпоративного управління НБУ та внутрішніх контролів
- Оцінка КУ включена до комплексної оцінки компоненту «М» CAMELSO
- Management (M) – оцінка методів управління банком з точки зору принципів корпоративного управління, ефективності діяльності, методів управління та контролю

Зміни до Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні

постанова Правління НБУ 03.06.2016 р. N 338 та інші

- Встановлення нових правил оцінки структур власності
- Перевірка структур власності всіх банків
- Запроваджено первинну оцінку під час реєстрації статуту, змін до статут та узгодження членів органів управління

Зміни до Закону України «Про акціонерні товариства»

- На період дії Закону України "Про фінансову реструктуризацію" (до 19.10.2019) положення Закону про АТ щодо обов'язкового викупу АТ акцій на вимогу акціонерів не застосовується до боржників - акціонерних товариств, що беруть участь у процедурі фінансової реструктуризації.

Банківська сфера

Загальна акціонерна

2017

Прийняття Закону України «Про спрощення процедур реорганізації та капіталізації банків»

№ 1985-VIII від 23.03.2017

Тимчасове зупинення дії окремих норм акціонерного законодавства задля прискорення процедур реорганізації банків

Проект нового Положення про реєстрацію та ліцензування банків

Відображення змін, упроваджених Законами України «Про спрощення процедур реорганізації та капіталізації банків» № 1985-VIII від 23.03.2017, «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення рівня корпоративного управління в акціонерних товариствах» № 1983-VIII від 23.03.2017

Прийняття Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення рівня корпоративного управління в акціонерних товариствах»

№ 1983-VIII від 23 березня 2017 року

- Введення рахунків ескроу
- Введення процедур обов'язкового викупу акцій (squeeze-out sell-out)

Прийняття Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо корпоративних договорів"

№ 1984-VIII від 23.03.2017

Врегульовано питання укладення договорів про реалізацію прав учасників (засновників) товариства з обмеженою відповідальністю та договорів між акціонерами товариства

Банківська сфера

Загальна акціонерна

2017

Подолання проблеми непрозорості
структури власності
Сьогодні НБУ знає власників всіх банків

Проведення Оцінки відповідності
основним Базельським принципам
ефективного банківського нагляду
(ВСР)

Схвалення Плану заходів з
удосконалення банківського нагляду
(виконання триває)

Оприлюднення Концепції Положення
про реєстрацію та ліцензування банків
жовтень 2017

Імплементція Керівних настанов Європейської
банківської установи щодо оцінки придатності
керівників та осіб, що виконують ключові функції

Банківська сфера

Зміни до Закону України «Про акціонерні товариства»
Зміни до Закону України «Про банки і банківську діяльність»

№ 2210-VIII від 17 листопада 2017 року

- Відміна для банків обов'язковості публічності та дотримання вимог до ПАТ з боку КУ
- Розкриття на веб-сайті НБУ: структури власності банків та складу банківських груп, керівників банків, керівників та власників істотної участі у банках, які були ліквідовані не з ініціативи їх власників.
- Законодавство про АТ застосовується до банків з урахуванням особливостей, встановлених Законом про банки. У разі суперечності положень Закону про банки та законодавства про акціонерні товариства перевагу мають положення Закону про банки.
- Надання повноважень НБУ: встановлення вимог до ділової репутації та фінансового/майнового стану засновників банку, власників істотної участі в банку та осіб, які набувають або збільшують істотну участь у банку; колективної придатності ради (наявності спільної кваліфікації) з урахуванням розміру, складності структури та профілю ризику банку; до незалежних директорів банків (додатково до загальних за акціонерним законодавством)
- Змінено виключну компетенцію загальних зборів акціонерів (ЗЗА)
- Розширено виключну компетенцію Наглядової ради (НР)
- Збільшення квоти незалежних директорів
- Зміни визначення, вимог до керівників банку
- Особливий порядок оцінки придатності незалежних директорів в рамках їх погодження НБУ

2018

01

02

Загальна акціонерна

Зміни до Закону України «Про акціонерні товариства»

№ 2210-VIII від 17 листопада 2017 року

- Зміна підходів до статусу публічності у АТ
- Зміна вимог та організації діяльності АТ:
 - Зміна ролі наглядової ради та перерозподіл компетенції із Загальними зборами акціонерів
 - Розширення переліку питань, що відносяться до виключної компетенції ради банку
 - Уніфіковано визначення критеріїв незалежності для незалежних директорів для АТ та АТ-банків
 - Змінено вимоги до керівників банків
 - Запроваджено оцінку діяльності органів управління та їх членів
 - Врегульовані питання щодо комітетів Наглядової ради
 - Змінено перелік та порядок розкриття інформації
 - Посилення вимог до розкриття інформації для публічних компаній

Прийняття Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю»

№ 2275-VIII від 6 лютого 2018 року

Регулювання питань корпоративного управління у ТОВ та ОДО

Банківська сфера

2018

Загальна акціонерна

03

Затверджено Концепцію корпоративного управління для професійних учасників

Визначає порядок та вимоги щодо систем корпоративного управління учасників фондового ринку

- Запроваджується зміна національної системи корпоративного управління: відмова від виключно дворівневої до надання права АТ обрати однорівневу або дворівневу
- Поширення регуляції корпоративного управління на сегмент професійних учасників

04

Затверджено план заходів

Імплементції Концепції корпоративного управління для професійних учасників

06

Підготовка нормативно-правового акту з питань організації корпоративного управління в банках (робота триває)

Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах

постанова Правління НБУ від 11 червня 2018 року N 64
Вдосконалення в банках України системи управління ризиками з урахуванням принципів і рекомендацій Базельського комітету з банківського нагляду

Банківська сфера

Прийняття закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення функціонування фінансового сектору в Україні»

законопроект 8331-д, статус направлено 19.07.2018 на підпис Президенту України

Корпоративна реформа у державних банках: Нова редакція ст. 7 ЗУ «Про банки і банківську діяльність»

Закон гарантуватиме реалізацію стратегії розвитку державних банків та одночасно забезпечить відповідність корпоративного управління в державних банках міжнародним стандартам

Пілотна On-site оцінка якості корпоративного управління (CG) (у т.ч. колективної відповідності ради та правління – CS) та ефективності систем внутрішнього контролю банків (ICS). Триває доробка анкет.

2018

07

Запуск нової організаційної структури НКЦПФР

Сформовано центр компетенцій з питань корпоративного управління: Управління методології корпоративного управління та корпоративних фінансів та Департамент нагляду за корпоративним управлінням (у т.ч. відділи нагляду за емітентами, нагляду за професійними учасниками)

08

Розроблено Концепцію «Методологія та нагляд з питань корпоративного управління»

очікується розгляд та затвердження НКЦПФР у серпні 2018

Банківська сфера

Загальна акціонерна

2018

12

Оновлене Положення про ліцензування банків

Імплементція керівних настанов щодо оцінки придатності керівників; імплементція настанов щодо істотної участі
постанова Правління НБУ від 22 грудня 2018 року N 149

Методичні рекомендації щодо організації корпоративного управління в банках України

Рішення Правління НБУ від 03 грудня 2018 року N 814-рш

Банківська сфера

Загальна акціонерна

**Очікується
до кінця 2019**

Запровадження оцінки CG ризиків on-site та off-site (перевірки банків розпочато за планом у 1 кварталі 2019)

Законопроект щодо ініціювання змін з корпоративного управління до Закону про банки і банківську діяльність (робота триває)

Прийняття законопроекту 6303-д
До системи нагляду за учасниками включається:

- оцінка стану корпоративного управління
- контроль якості корпоративного управління

Запроваджується Національний звіт НКЦПФР з корпоративного управління до ВР та Президента

Прийняття законопроекту 9035 (у оновленій редакції)
Створюється методологія, як корпоративне управління повинне реалізовуватись в професійних учасниках фондового ринку

Законопроект щодо корпоративного управління
Розробка та подання до Парламенту законопроекту щодо запровадження нової моделі корпоративного управління в АТ (одно- та дворівнева система корпоративного управління)